

Symposium De Energieke Stad

stimuleringsfonds creatieve industrie

architectuur
vormgeving
e-cultuur

p.o. box 29066
3001 gb rotterdam

groothandelsgebouw
ingang c, 5e etage
weena 723
rotterdam

+31 (0)10 - 436 16 00
info@stimuleringsfonds.nl
www.stimuleringsfonds.nl

Op dinsdag 26 maart organiseert het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie het symposium De Energieke Stad. Het is een vervolg op de jaarlijkse stedenbouw symposia die het Stimuleringsfonds in de afgelopen drie jaar in het kader van een stimuleringsprogramma voor stedenbouw en regionaal ontwerp heeft georganiseerd. De opdracht voor dit tijdelijke stimuleringsprogramma kwam van het Ministerie van OCW. Tijdens het symposium programma staan de veranderende rollen en posities en de vernieuwing van de stedenbouwpraktijk centraal.

datum: dinsdag 26 maart 2013
tijd: 10.00 – 17.00 uur (inloop vanaf 9.30 uur)
gespreksleider: Guido Wallagh
locatie: Mediamatic Fabriek, Van Ghendthallen
Amsterdam

We zijn te gast in het project Freezing Favela: een tijdelijke nederzetting waarin wordt geëxperimenteerd met nieuwe manieren van bouwen, groeien, isoleren, energietoevoer en programmeren onder bijzondere omstandigheden.

Actuele dynamiek (10.00 – 12.30 uur)

Wie maken de stad, nu de traditionele partijen van het toneel lijken te zijn verdwenen? Over verwisselende rollen van overheid en nieuwe spelers.

Openingswoord en introductie door moderator Guido Wallagh.

Gesprek met Monique Vogelzang (Directeur Kunsten/plv. Directeur-generaal cultuur en media at Ministerie van OCW) (10.00 – 10.15 uur)

I. Lokale overheid (10.15 – 11.00 uur)

In een reeks gesprekken hebben de hoofden stedenbouw van de vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag (Kopgroep G4) en Antwerpen, zich afgevraagd hoe de stedenbouw in dienst van de overheid het beste kan functioneren met sterk verminderde budgetten en stevig gereorganiseerde diensten. Deze kopgroep zal haar bevindingen delen met de 'buitenwereld'. Zeker is dat er geen eenduidige oplossingen zijn, maar dat het inspirerend en nuttig is om kennis, ervaring en inzichten te delen.

10.15 – 10.25 Erik Pasveer (hoofd stedenbouw en planologie Den Haag)

10.25 – 10.35 Pieter Klomp (DRO Amsterdam) gaan het gesprek aan over de publieke stedenbouw aan de hand van informatie uit G4 presentaties.

10.35 -10.45 Kristiaan Borret (stadsbouwmeester Antwerpen) reageert als co-referent op de Nederlandse situatie.

10.45 – 11.00 Discussie met de zaal, onder leiding van *Guido Wallagh*

Column (11.00 – 11.15 uur)

Wouter van Stiphout (hoogleraar Design as Politics TU Delft)

Pauze (11.15 – 11.30 uur)

II. Stedenbouw en economie (11.30 – 12.00 uur)

De financiële crisis vraagt om het leggen van andere verbanden tussen (her) inrichting van de ruimte en financiële onderbouwing. Verschillende onderzoeken naar veranderende relaties tussen 'rekenen en tekenen' zijn in de Regeling Stedenbouw ondersteund. Wat is de strategische waarde? Brengen ze partijen bij elkaar, inspireren ze tot een nieuwe manier van denken en doen? Waar liggen de juridische uitdagingen?

11.30 – 11.40 *Marco Broekman, Karres en Brands — Urban Dating: Koppelen, rekenen en tekenen*

Karres en Brands onderzoekt alternatieve vormen van rekenen en tekenen voor binnenstedelijke gebieden. Karres en Brands stelt dat veel projecten hier stagneren doordat deze locaties vaak onbekende beperkingen kennen en het vormen van coalities lang duurt. Het bureau ontwikkelt een flexibel model waarin programma's makkelijk inwisselbaar zijn. Het koppel-reken-teken model zorgt voor praktische samenwerkingsmodellen, begrijpbare rekenmethoden en inzichtelijke visualisaties voor betere samenwerking aan de huidige opgaven waarin de rol van de stedenbouwkundige essentieel is.

11.40 – 11.50 *Jelte Boeijenga, POP – Rekenen aan de ruimte*

In rekenen aan de ruimte onderzoekt POP de financiële systemen achter de stedenbouw. Stedenbouwkundigen inzicht geven in de basisprincipes van ruimtelijk-economische planonderbouwing.

11.50 – 12.00 Discussie met de zaal

III. Nieuwe spelers (12:00 – 12.20 uur)

Nieuwe initiatiefnemers zien kansen om nu zelf de stad te kunnen maken. Daar zijn kleine burgerinitiatieven bij, maar ook grote internationale bedrijven. Hoe verandert dit de rol van traditionele opdrachtgevende partijen, zoals overheden en ontwikkelaars. Maar vooral ook: hoe verandert de positie van de stedenbouwkundige discipline? Rollen verwisselen. Maar is de verzameling van nieuwe initiatieven voldoende om de stedelijke ontwikkeling te kunnen dragen? Verrijken ze de stad programmatisch en economisch?

Peter Groot (Departement Tijdelijke Ordening)

Departement Tijdelijke Ordening in Arnhem probeert tijdelijke invulling van leegstaande panden of onontwikkelde gebieden te stimuleren. Door initiatiefnemers en aanbieders van leegstaande locaties te verbinden, ontstaat een meerwaarde voor de stad.

Marcus Fernhout (Codum)

... is mede-oprichter en -directeur van Codum dat plekken en gebouwen op een alternatieve wijze ontwikkelt en daarmee 'stad maakt'. Codum werkt in Rotterdam, Amsterdam en Arnhem. Arnhem als bakermat van authentieke creatieve beroepen, Rotterdam als de stad van de makers en Amsterdam als de stad van de verkopers. Codum wil deze milieu's via haar creatieve plekken verbinden en versterken. Na Arnhem zal Berlijn de volgende bestemming zijn voor de plannen van Codum.

Intermezzo: presentatie website 'De Energieke Stad' (12:20 – 12:35 uur)

Joost Beunderman reageert vanuit een internationaal perspectief op de presentaties. Joost is werkzaam voor Urhahn en een van de samenstellers van het rapport *Compendium for Civic Economy*. Het begrip *Civic Economy* staat voor een andere manier van werken, financieringsmodellen die uitgaan van waardecreatie, lokale veerkracht en sociaal ondernemerschap.

Guido Wallagh leidt het gesprek met de redactie van de website 'De Energieke Stad': Francien van Westrenen (Stroom Den Haag), Arie Lengkeek (AIR) en Joost Beunderman (00:/Londen), zaal en sprekers. Ondersteund door visuele presentatie website De Energieke Stad.

LUNCHPAUZE 12.35 – 13:30 uur

COMING SOON (13:30 - 16:00 uur)

's Middags verkennen we aan de hand van een reeks showcases het werkterrein vanuit het perspectief van de bureaus. Veel stedenbouwkundigen hebben hun blik over de grens gericht om te leren, analyseren en reflecteren-, of eenvoudigweg om het werkterrein uit te breiden. Deze studies articuleren een energieke hands-on mentaliteit voor nieuwe toekomstige opgaven, nationaal en internationaal.

13.30 – 13.40 Inleiding door Henk Ovink (Wvd Directeur Generaal Ruimte en Water ministerie I&M)

I. Internationale praktijk (13.40 – 14.30 uur)

Gesubsidieerde internationale projecten met Nederlandse inbreng.

Inleiding door *Henk Ovink (Wvd Directeur Generaal Ruimte en Water ministerie I&M)*

Olivier Thill, Baukuh – 900 km Nile City – Ongestructureerde groei langs de Nijl tegen gaan door strategische ontwikkeling

Michiel Hulshof, Go West Project – Chinese steden in Afrika

II. Grote opgaven nu en in de toekomst (14.30 – 15.30 uur)

14.30 – 14.40 Opening door *Janny Rodermond*, directeur Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Stad en regio (14.40 – 15.00 uur)

Rogier van den Berg, Zandbelt Van den Berg – Groeikernen Ahoy

Jandirk Hoekstra HNS/TU Delft, Atelier Kustkwaliteit – Grootschalige planningsopgave voor de Nederlandse kust integraal benaderd, samenwerking onderwijs/praktijk/bedrijfsleven en belanghebbende partijen

Stedelijke transformaties (15.00 - 15.20 uur)

David Smidt van Gelder, Buro Ruim – Wildernis Nieuw West: Verwildering van de groene ruimte

Ronald Rietveld, Rietveld Landscape – Innovatie voor topsectoren; innovatie voor leegstand

Discussie met de zaal, o.l.v. Guido Wallagh (15.20 – 15.30)

III. Debat (15:30 – 16:00 uur)

15.30 – 15.40 Inleiding door *Rients Dijkstra* (Rijksadviseur infrastructuur en stad)

15.40 – 16.00 Debat

We sluiten de dag af met een toekomstgericht debat. Wat staat er op de agenda? Hoe ziet de toekomst van de stedenbouw eruit? En wie zijn de avonturiers, de gidsen, de boegbeelden, de verkenneren? En wie hebben de wijsheid in pacht? Met deelname van de sprekers van symposium en:

Rients Dijkstra (Rijksadviseur infrastructuur en stad)

Hans Thoolen (coördinator Urban Quality gemeente Breda) vertegenwoordigt de middelgrote gemeenten in Nederland (G32)

Endry van Velzen, De Nijl – Vernieuwing van de stadsvernieuwing, Vier buitenlandse bureaus werkten aan Nederlandse opgaven in de stadsvernieuwing

Zaal en sprekers

IV. BORREL (16:00 – 17:00 uur)

Twitter mee via #energiekestad
twitter.com/stimuleerfonds
facebook.com/Stimuleringsfonds